

RÅDSFORORDNING (EF) nr. 659/1999

2002/EØS/37/38

av 22. mars 1999

om fastsettelse av nærmere regler for anvendelsen av EF-traktatens artikkel 93(*)

RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 94,

under henvisning til forslag fra Kommissjonen⁽¹⁾,

under henvisning til uttalelse fra Europaparlamentet⁽²⁾,

under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité⁽³⁾ og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) Uten å berøre de spesielle saksbehandlingsreglene som er fastsatt i forordninger innen visse sektorer, bør denne forordning få anvendelse på støtte i alle sektorer. I forbindelse med anvendelsen av traktatens artikkel 77 og 92 har Kommissjonen etter traktatens artikkel 93 særlig myndighet til å avgjøre om statsstøtte er forenlig med det felles marked når den gransker eksisterende støtte, når den gjør vedtak om ny eller endret støtte, og når den treffer tiltak som gjelder manglende oppfølging av dens vedtak eller manglende overholdelse av meldingsplikten.
- 2) Kommissjonen har, i samsvar med De europeiske fellesskaps domstols rettspraksis, utviklet og etablert en konsekvent praksis med hensyn til anvendelsen av traktatens artikkel 93 og fastsatt visse prinsipper og saksbehandlingsregler i en rekke meldinger. For å sikre at framgangsmåtene fastsatt i traktatens artikkel 93 virker effektivt og etter hensikten, er det hensiktsmessig å kodifisere og styrke denne praksisen ved en forordning.
- 3) En forordning om saksbehandlingen ved anvendelsen av traktatens artikkel 93 vil øke klarheten og rettssikkerheten.
- 4) Av hensyn til rettssikkerheten bør det bestemmes under hvilke omstendigheter støtte skal anses som eksisterende

støtte. Gjennomføringen og videreutviklingen av det indre marked er en gradvis prosess, noe som gjenspeiler seg i den stadige utviklingen av politikken på området statsstøtte. Som følge av denne utvikling kan tiltak som ikke utgjorde statsstøtte på det tidspunkt da de ble iverksatt, ha blitt det siden.

- 5) I henhold til traktatens artikkel 93 nr. 3 skal Kommissjonen underrettes om alle planer som går ut på å innføre støtteordninger, og slike planer kan ikke iverksettes før den har gitt sitt samtykke.
- 6) I henhold til traktatens artikkel 5 plikter medlemsstatene å samarbeide med Kommissjonen og å gi den alle de opplysninger som er nødvendige for at den skal kunne oppfylle sine forpliktelser i henhold til denne forordning.
- 7) Kommissjonens frist for å avslutte sin foreløpige gransking av meldt støtte bør settes til to måneder fra den har mottatt en fullstendig melding eller en behørig begrunnet erklæring fra den berørte medlemsstat om at den anser meldingen som fullstendig fordi de tilleggsopplysninger Kommissjonen har krevd, ikke er tilgjengelige eller allerede er oversendt. Av hensyn til rettssikkerheten bør denne granskingen avsluttes ved et vedtak.
- 8) I alle de tilfeller der Kommissjonen etter å ha avsluttet sin foreløpige gransking ikke kan fastslå at støtten er forenlig med det felles marked, bør en framgangsmåte for formell gransking innledes, slik at Kommissjonen kan innhente alle de opplysninger den trenger for å kunne vurdere om støtten er forenlig med det felles marked og slik at de berørte parter kan framlegge sine merknader. Framgangsmåten for formell gransking i henhold til traktatens artikkel 93 nr. 2 er den tryggeste måten å sikre de berørte parters interesser på.

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EFT L 83 av 27.3.1999, s. 1, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 164/2001 av 11. desember 2001 om endring av EØS-avtalens protokoll 26 om endring av EØS-avtalens protokoll 26 om myndighet og oppgaver for EFTAs overvåkningsorgan i forbindelse med statsstøtte, se EØS-tillegget til De Europeiske Fællesskaps Tidende nr. 13 av 7.3.2002, s. 26.

⁽¹⁾ EFT C 116 av 16.4.1998, s. 13.

⁽²⁾ Uttalelse avgitt 14. januar 1999 (ennå ikke offentliggjort i EFT).

⁽³⁾ EFT C 284 av 14.9.1998, s. 10.

- 9) Etter å ha vurdert de merknader de berørte parter har framlagt, bør Kommisjonen avslutte sin gransking ved et endelig vedtak så snart tvilen er fjernet. Dersom granskningen ikke er avsluttet innen 18 måneder etter at framgangsmåten ble innledet, bør den berørte medlemsstat ha mulighet til å kreve et vedtak, som Kommisjonen så bør gjøre innen to måneder.
- 10) For å sikre en korrekt og effektiv anvendelse av reglene for statsstøtte bør Kommisjonen ha anledning til å tilbakekalle et vedtak som er gjort på grunnlag av feilaktige opplysninger.
- 11) For å sikre at traktatens artikkel 93 overholdes, særlig med hensyn til meldingsplikten og bestemmelsen om nektet iverksetting i artikkel 93 nr. 3, bør Kommisjonen granske alle tilfeller av ulovlig støtte. Av hensyn til klarheten og rettssikkerheten bør det fastsettes framgangsmåter som skal følges i slike saker. Dersom en medlemsstat ikke har overholdt meldingsplikten eller bestemmelsen om nektet iverksetting, bør Kommisjonen ikke være bundet av frister.
- 12) I tilfeller av ulovlig støtte bør Kommisjonen kunne innhente alle de opplysninger den trenger for å gjøre vedtak og om nødvendig gjenopprette konkurranse på like vilkår umiddelbart. Kommisjonen bør derfor ha anledning til å treffe midlertidige tiltak rettet mot den berørte medlemsstat. Disse midlertidige tiltakene kan bestå i påbud om å gi opplysninger, påbud om stans eller påbud om tilbakebetaling. Dersom et påbud om å gi opplysninger ikke etterkommes, bør Kommisjonen kunne gjøre vedtak på grunnlag av de tilgjengelige opplysninger, og dersom et påbud om stans eller tilbakebetaling ikke etterkommes, bør den kunne forelegge saken direkte for Domstolen, i samsvar med traktatens artikkel 93 nr. 2 annet ledd.
- 13) I tilfeller av ulovlig støtte som er uforenlig med det felles marked, bør effektiv konkurranse gjenopprettes. For dette formål er det nødvendig at støtten, inklusive renter, umiddelbart betales tilbake. Det er hensiktsmessig at tilbakebetalingen skjer etter de framgangsmåter nasjonal lovgivning fastsetter. Anvendelsen av disse framgangsmåter bør ikke hindre gjenoprettelsen av effektiv konkurranse ved at de hindrer en øyeblikkelig og effektiv gjennomføring av Kommisjonens vedtak. For å nå dette mål bør medlemsstatene treffe alle nødvendige tiltak for å sikre at Kommisjonens vedtak virker etter hensikten.
- 14) Av hensyn til rettssikkerheten bør det innføres en foreldelsesfrist på ti år for ulovlig støtte, slik at det ikke kan kreves noen form for tilbakebetaling når den er utløpt.
- 15) Uriktig bruk av støtte kan ha virkninger for det indre markeds virkemåte som tilsvarende virkningene av ulovlig støtte, og bør behandles etter tilsvarende framgangsmåter. I motsetning til ulovlig støtte er mulig uriktig brukt støtte støtte som er godkjent av Kommisjonen. Kommisjonen bør derfor ikke ha adgang til å gi påbud om tilbakebetaling ved uriktig brukt støtte.
- 16) Det er hensiktsmessig å bestemme alle de muligheter tredjemann har til rådighet i forsvaret av sine interesser i framgangsmåter som gjelder statsstøtte.
- 17) I henhold til traktatens artikkel 93 nr. 1 skal Kommisjonen sammen med medlemsstatene kontinuerlig granske alle eksisterende støtteordninger på sitt territorium. I klarhetens og rettssikkerhetens interesse er det hensiktsmessig å fastsette omfanget av samarbeidet i henhold til nevnte artikkel.
- 18) For å sikre at eksisterende støtteordninger er forenlig med det felles marked, bør Kommisjonen i samsvar med traktatens artikkel 93 nr. 1 foreslå formålstjenlige tiltak når en eksisterende støtteordning ikke er eller ikke lenger er forenlig med det felles marked, og innlede framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 93 nr. 2 dersom den berørte medlemsstat nekter å gjennomføre de foreslåtte tiltak.
- 19) For at Kommisjonen effektivt skal kunne forsikre seg om at dens vedtak etterkommes, og for å lette samarbeidet mellom Kommisjonen og medlemsstatene med henblikk på den kontinuerlige granskningen av eksisterende støtteordninger i disse statene i henhold til traktatens artikkel 93 nr. 1, er det nødvendig å innføre en generell rapporteringsplikt for samtlige eksisterende støtteordninger.
- 20) I tilfeller der Kommisjonen er i alvorlig tvil om hvorvidt dens vedtak etterkommes, bør den ha til rådighet ytterligere midler som setter den i stand til å innhente de opplysninger som er nødvendige for å kunne kontrollere om dens vedtak faktisk blir etterkommet. For dette formål er kontroll på stedet et hensiktsmessig og nyttig middel, særlig dersom det foreligger mistanke om uriktig bruk av støtte. Kommisjonen bør derfor ha myndighet til å foreta kontroller på stedet og oppnå samarbeid med vedkommende myndigheter i medlemsstatene når et foretak motsetter seg et slikt kontrollbesøk.

- 21) I klarhetens og rettssikkerhetens interesse bør det sikres at Kommissjonens vedtak blir offentliggjort, samtidig som prinsippet om at vedtak i saker om statsstøtte skal være rettet til den berørte medlemsstat, fastholdes. Det er derfor hensiktsmessig å offentliggjøre i sin helhet eller i sammendrags form alle vedtak som kan påvirke de berørte parters interesser, eller å stille kopier til rådighet for partene dersom de ikke er blitt offentliggjort eller dersom de ikke er blitt offentliggjort i sin helhet. Når Kommissjonen offentliggjør sine vedtak, bør den overholde reglene om taushetsplikt i samsvar med traktatens artikkel 214.
- 22) Kommissjonen bør, i nært samarbeid med medlemsstatene, ha anledning til å vedta gjennomføringsbestemmelser med nærmere regler som gjelder framgangsmåtene fastsatt i denne forordning. Når det gjelder samarbeidet mellom Kommissjonen og vedkommende myndigheter i medlemsstatene bør det nedsettes en rådgivende komité for statsstøtte, som skal rådspørres før Kommissjonen vedtar bestemmelser i henhold til denne forordning —

VEDTATT DENNE FORORDNING:

KAPITTEL I

GENERELT

Artikkel 1

Definisjoner

I denne forordning menes med

- a) «støtte»: ethvert tiltak som oppfyller samtlige kriterier fastsatt i traktatens artikkel 92 nr. 1,
- b) «eksisterende støtte»:
- i) uten å berøre artikkel 144 og 172 i tiltredelsesakten for Østerrike, Finland og Sverige, all støtte som eksisterte før traktaten trådte i kraft i vedkommende medlemsstat, dvs. støtteordninger og individuell støtte som var innført før og som fortsatt gjelder etter traktatens ikrafttredelse,
 - ii) godkjent støtte, dvs. støtteordninger og individuell støtte som er godkjent av Kommissjonen eller Rådet,
 - iii) støtte som anses for å være godkjent i samsvar med artikkel 4 nr. 6 i denne forordning eller før denne

forordning, men i samsvar med denne framgangsmåte,

- iv) enhver støtte som anses som eksisterende støtte i henhold til artikkel 15,
- v) enhver støtte som anses som eksisterende støtte fordi det kan godtgjøres at den ikke utgjorde støtte på tidspunktet da den ble innført, men som uten å være blitt endret av medlemsstaten er blitt en form for støtte på grunn av utviklingen i det felles marked. Tiltak som blir til støtte som følge av at en virksomhet liberaliseres av fellesskapsretten, anses ikke som eksisterende støtte etter datoen som er satt for liberaliseringen,
- c) «ny støtte»: all støtte, dvs. støtteordninger eller individuell støtte som ikke er eksisterende støtte, herunder endringer i eksisterende støtte,
- d) «støtteordning»: enhver rettsakt som uten at det kreves ytterligere gjennomføringstiltak danner grunnlaget for tildeling av individuell støtte til foretak bestemt på en generell og abstrakt måte, og enhver rettsakt som kan danne grunnlaget for tildeling av støtte til ett eller flere foretak på ubestemt tid og/eller for et ubestemt beløp, uten at støtten er knyttet til et bestemt prosjekt,
- e) «individuell støtte»: støtte som ikke gis på grunnlag av en støtteordning, eller støtte som gis på grunnlag av en støtteordning, men som er meldepliktig,
- f) «ulovlig støtte»: ny støtte som innføres i strid med traktatens artikkel 93 nr. 3,
- g) «uriktig brukt støtte»: støtte anvendt av mottakeren i strid med et vedtak gjort i henhold til artikkel 4 nr. 3 eller artikkel 7 nr. 3 eller 4 i denne forordning,
- h) «berørt part»: enhver medlemsstat og enhver person, ethvert foretak eller enhver foretakssammenslutning hvis interesser vil kunne bli berørt ved at det gis støtte, særlig støttmottakeren, konkurrerende foretak og bransjeorganisasjoner.

KAPITTEL II

FRAMGANGSMÅTE VED MELDT STØTTE

Artikkel 2

Melding av ny støtte

1. Med mindre annet er fastsatt i forordninger vedtatt i henhold til traktatens artikkel 94 eller andre relevante bestemmelser i traktaten, skal alle planer om å gi ny støtte i god tid meldes til Kommissjonen av den berørte medlemsstat. Kommissjonen skal uten opphold underrette den berørte medlemsstat om at den har mottatt meldingen.

2. I meldingen skal den berørte medlemsstat framlegge alle de opplysninger som er nødvendige for at Kommisjonen skal kunne gjøre vedtak i henhold til artikkel 4 og 7 (heretter kalt «fullstendig melding»).

Artikkel 3

Bestemmelse om nektet iverksetting

Støtte som skal meldes etter artikkel 2 nr. 1, kan iverksettes bare dersom Kommisjonen har gjort vedtak eller anses for å ha gjort vedtak om godkjenning av slik støtte.

Artikkel 4

Foreløpig gransking av meldingen og Kommisjonens vedtak

1. Kommisjonen skal granske meldingen så snart den er mottatt. Med forbehold for artikkel 8 skal den gjøre vedtak i henhold til nr. 2, 3 eller 4.

2. Dersom Kommisjonen etter en foreløpig gransking fastslår at det meldte tiltak ikke utgjør støtte, skal den gjøre dette kjent gjennom et vedtak.

3. Dersom Kommisjonen etter en foreløpig gransking fastslår at det meldte tiltak, såfram det kommer under virkeområdet for traktatens artikkel 92 nr. 1, ikke gir grunn til tvil om at det er forenlig med det felles marked, skal den gjøre vedtak om at tiltaket er forenlig med det felles marked (heretter kalt «vedtak om ikke å gjøre innsigelse»). I vedtaket skal det presiseres hvilket unntak i traktaten som er blitt anvendt.

4. Dersom Kommisjonen etter en foreløpig gransking fastslår at det meldte tiltak gir grunn til tvil om hvorvidt det er forenlig med det felles marked, skal den gjøre vedtak om å innlede framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 93 nr. 2 (heretter kalt «vedtak om å innlede framgangsmåte for formell gransking»).

5. Vedtakene nevnt i nr. 2, 3 og 4 skal gjøres innen en frist på måneder. Denne frist skal løpe fra dagen etter at fullstendig melding ble mottatt. Meldingen skal anses som fullstendig dersom Kommisjonen innen to måneder etter å ha mottatt meldingen eller de tilleggsopplysninger den måtte ha anmodet om, ikke anmoder om flere opplysninger. Fristen kan forlenges etter avtale mellom Kommisjonen og den berørte medlemsstat. Kommisjonen kan eventuelt fastsette kortere frister.

6. Dersom Kommisjonen ikke har gjort vedtak i samsvar med nr. 2, 3 eller 4 innen fristen fastsatt i nr. 5 skal støtten anses som godkjent av Kommisjonen. Den berørte medlemsstat kan da gjennomføre de aktuelle tiltak etter på forhånd å ha underrettet Kommisjonen, med mindre Kommisjonen gjør vedtak i henhold til denne artikkel innen en frist på 15 virkedager fra den dagen den mottok nevnte underretning.

Artikkel 5

Anmodning om opplysninger

1. Dersom Kommisjonen anser at de opplysninger den berørte medlemsstat har framlagt om et tiltak meldt i henhold til artikkel 2 er ufullstendige, skal den anmode om alle nødvendige tilleggsopplysninger. Dersom en medlemsstat besvarer en slik anmodning, skal Kommisjonen underrette medlemsstaten om at svaret er mottatt.

2. Dersom medlemsstaten ikke framlegger de ønskede opplysninger innen den frist Kommisjonen har satt, eller den framlegger ufullstendige opplysninger, skal Kommisjonen sende en puring der den fastsetter en passende utvidet frist for framlegging av opplysningene.

3. Dersom de ønskede opplysninger ikke er framlagt innen den fastsatte frist, skal meldingen anses for å være trukket tilbake, med mindre fristen er blitt forlenget etter avtale mellom Kommisjonen og den berørte medlemsstat, eller den berørte medlemsstat innen utløpet av den fastsatte frist ved en behørig begrunnet erklæring underretter Kommisjonen om at den anser meldingen for å være fullstendig, siden de ønskede tilleggsopplysninger ikke er tilgjengelige eller allerede er blitt framlagt. I så fall begynner fristen nevnt i artikkel 4 nr. 5 å løpe dagen etter at erklæringen er mottatt. Dersom meldingen anses for å være trukket tilbake, skal Kommisjonen underrette medlemsstaten om dette.

Artikkel 6

Framgangsmåte for formell gransking

1. Vedtaket om å innlede en framgangsmåte for formell gransking skal inneholde et sammendrag av de relevante faktiske og juridiske forhold og Kommisjonens foreløpige vurdering av om det foreslåtte tiltak kan sies å ha karakter av støtte, og angi grunnene for at tiltakets forenlighet med det felles marked betviles. I vedtaket skal den berørte medlemsstat og de øvrige berørte parter oppfordres til å framlegge sine merknader innen en fastsatt frist, som normalt ikke skal overstige én måned. I visse behørig begrunnede tilfeller kan Kommisjonen forlenge denne fristen.

2. De mottatte merknader skal oversendes den berørte medlemsstat. Enhver berørt part kan, av hensyn til mulige skadevirkninger, anmode om at dens identitet ikke røpes for vedkommende medlemsstat. Den berørte medlemsstat har anledning til å svare på de merknader som er oversendt innen en fastsatt frist som normalt ikke skal overstige én måned. I visse behørig begrunnede tilfeller kan Kommisjonen forlenge denne fristen.

Artikkel 7

Kommisjonens vedtak om å avslutte framgangsmåten for formell gransking

1. Med forbehold for artikkel 8 skal en formell gransking avsluttes ved at det gjøres vedtak i samsvar med nr. 2 – 5 i denne artikkel.

2. Dersom Kommisjonen fastslår at det meldte tiltak, eventuelt etter å ha blitt endret av den berørte medlemsstat, ikke utgjør støtte, skal den gjøre dette kjent gjennom et vedtak.

3. Dersom Kommisjonen fastslår at tvilen om hvorvidt et meldt tiltak er forenlig med det felles marked er fjernet, eventuelt etter at tiltaket er blitt endret av den berørte medlemsstat, skal den gjøre vedtak om at støtten er forenlig med det felles marked (heretter kalt «positivt vedtak»). I vedtaket skal det angis hvilket unntak i traktaten som er blitt anvendt.

4. Kommisjonen kan til et positivt vedtak knytte vilkår for at støtte skal anses som forenlig med det felles marked, og kan fastsette forpliktelser som gjør det mulig å kontrollere at dens vedtak blir etterkommet (heretter kalt «betinget vedtak»).

5. Dersom Kommisjonen fastslår at den meldte støtten er uforenlig med det felles marked, skal den gjøre vedtak om at støtten ikke kan innføres (heretter kalt «negativt vedtak»).

6. Vedtak i henhold til nr. 2, 3, 4 og 5 skal gjøres så snart tvilen omhandlet i artikkel 4 nr. 4 er fjernet. Kommisjonen skal i størst mulig utstrekning bestrebe seg på å gjøre vedtak innen en frist på 18 måneder etter at granskingen er innledet. Denne fristen kan forlenges etter avtale mellom Kommisjonen og den berørte medlemsstat.

7. Etter utløpet av fristen omhandlet i nr. 6, og dersom den berørte medlemsstat anmoder om det, skal Kommisjonen innen en frist på to måneder gjøre vedtak på grunnlag av de opplysninger den har til rådighet. Dersom de framlagte

opplysninger ikke gjør det mulig å fastslå forenlighet, skal den eventuelt gjøre et negativt vedtak.

Artikkel 8

Tilbaketrekking av en melding

1. Medlemsstaten kan trekke tilbake en melding som omhandlet i artikkel 2 i god tid før Kommisjonen gjør vedtak i henhold til artikkel 4 eller 7.

2. Dersom Kommisjonen har innledet en formell gransking, skal den avsluttes.

Artikkel 9

Oppheving av et vedtak

Kommisjonen kan oppheve et vedtak gjort i henhold til artikkel 4 nr. 2 eller 3 eller artikkel 7 nr. 2, 3 eller 4 etter å ha gitt den berørte medlemsstat mulighet til å framlegge sine merknader, forutsatt at vedtaket ble gjort på grunnlag av feilaktige opplysninger som ble framlagt under saksbehandlingen og som har hatt avgjørende betydning for vedtaket. Før Kommisjonen opphever et vedtak og gjør et nytt, skal den innlede en formell gransking i henhold til artikkel 4 nr. 4. Artikkel 6, 7 og 10, artikkel 11 nr. 1 samt artikkel 13, 14 og 15 får tilsvarende anvendelse.

KAPITTEL III

FRAMGANGSMÅTE VED ULOVLIG STØTTE

Artikkel 10

Gransking, anmodning om opplysninger og påbud om å gi opplysninger

1. Dersom Kommisjonen er i besittelse av opplysninger om påstått ulovlig støtte, skal den uten hensyn til kilden umiddelbart granske disse opplysningene.

2. Om nødvendig skal den anmode den berørte medlemsstat om opplysninger. Artikkel 2 nr. 2 og artikkel 5 nr. 1 og 2 får tilsvarende anvendelse.

3. Dersom den berørte medlemsstat tross purring i henhold til artikkel 5 nr. 2 ikke framlegger de ønskede opplysninger innen den frist Kommisjonen har satt, eller dersom den framlegger ufullstendige opplysninger, skal Kommisjonen gjøre et vedtak der medlemsstaten påbys å gi de nevnte opplysninger (heretter kalt «påbud om å gi opplysninger»). I vedtaket skal det angis hva slags opplysninger som kreves, og det skal fastsettes en passende frist for oversending av opplysningene.

*Artikkel 11***Påbud om stans eller midlertidig tilbakebetaling av støtte**

1. Kommisjonen kan, etter å ha gitt den berørte medlemsstat mulighet til å framlegge sine merknader, gjøre et vedtak der medlemsstaten påbys å stanse utbetalingen av all ulovlig støtte til Kommisjonen har gjort vedtak om hvorvidt støtten er forenlig med det felles marked (heretter kalt «påbud om stans»).

2. Kommisjonen kan, etter å ha gitt den berørte medlemsstat mulighet til å framlegge sine merknader, gjøre et vedtak der medlemsstaten påbys å kreve midlertidig tilbakebetalt all ulovlig utbetalt støtte til Kommisjonen har gjort vedtak om hvorvidt støtten er forenlig med det felles marked (heretter kalt «påbud om tilbakebetaling»), forutsatt at følgende kriterier er oppfylt:

— i henhold til fastlagt praksis foreligger det ingen tvil om at det aktuelle tiltak har karakter av støtte,

— det er viktig å handle raskt, og

— det er alvorlig risiko for betydelig og uopprettelig skade for en konkurrent.

Tilbakebetalingen skal skje i samsvar med framgangsmåten fastsatt i artikkel 14 nr. 2 og 3. Når støtten er faktisk tilbakebetalt, skal Kommisjonen gjøre vedtak innen de frister som gjelder for meldt støtte.

Kommisjonen kan tillate at medlemsstaten kopler tilbakebetalingen av støtte med utbetaling av krisestøtte til det berørte foretak.

Bestemmelsene i dette nummer får anvendelse bare på ulovlig støtte som er iverksatt etter at denne forordning er trådt i kraft.

*Artikkel 12***Manglende etterkommelse av et påbud**

Dersom medlemsstaten unnlater å etterkomme et påbud om stans eller tilbakebetaling, skal Kommisjonen ha myndighet til, samtidig som den gransker sakens faktiske forhold på grunnlag av de tilgjengelige opplysninger, å forelegge saken for De europeiske fellesskaps domstol og be om at den manglende etterkommelsen erklæres som en krenkelse av traktaten.

*Artikkel 13***Kommisjonens vedtak**

1. Granskingen av en mulig ulovlig støtte skal avsluttes ved at det gjøres vedtak i henhold til artikkel 4 nr. 2, 3 eller 4. Dersom det gjøres vedtak om å innlede framgangsmåten for formell gransking, skal saken avsluttes ved et vedtak i henhold til artikkel 7. Dersom en medlemsstat unnlater å etterkomme et påbud om å gi opplysninger, skal vedtaket gjøres på grunnlag av de tilgjengelige opplysninger.

2. Dersom det foreligger et tilfelle av mulig ulovlig støtte, og uten at det berører artikkel 11 nr. 2, skal Kommisjonen ikke være bundet av fristen fastsatt i artikkel 4 nr. 5, artikkel 7 nr. 6 og artikkel 7 nr. 7.

3. Artikkel 9 får tilsvarende anvendelse.

*Artikkel 14***Tilbakebetaling av støtte**

1. Dersom det gjøres et negativt vedtak i forbindelse med ulovlig støtte, skal Kommisjonen gjøre vedtak om at den berørte medlemsstat skal treffe alle nødvendige tiltak for å få tilbakebetalt støtten fra mottakeren (heretter kalt «vedtak om tilbakebetaling»). Kommisjonen skal ikke kreve støtten tilbakebetalt dersom dette ville være i strid med et generelt prinsipp i fellesskapsretten.

2. Støtten som skal tilbakebetales i henhold til et vedtak om tilbakebetaling, skal omfatte renter beregnet etter en passende sats fastsatt av Kommisjonen. Rentene skal løpe fra den dag den ulovlige støtten ble stilt til mottakerens rådighet og fram til tilbakebetalingsdagen.

3. Med forbehold for en eventuell beslutning i De europeiske fellesskaps domstol etter traktatens artikkel 185, skal tilbakebetalingen skje uten opphold og i samsvar med framgangsmåtene fastsatt i den berørte medlemsstats nasjonale lovgivning, såfram framgangsmåtene tillater en umiddelbar og faktisk gjennomføring av Kommisjonens vedtak. For dette formål, og i tilfelle søksmål ved de nasjonale domstoler, skal de berørte medlemsstater treffe alle nødvendige tiltak som er til rådighet i deres respektive rettsordener, herunder midlertidige tiltak, med forbehold for fellesskapsretten.

*Artikkel 15***Foreldelsesfrist**

1. Kommisjonens myndighet til å kreve støtte tilbakebetalt skal ha en foreldelsesfrist på ti år.

2. Foreldelsesfristen løper fra den dag den ulovlige støtten tildeles mottakeren, som individuell støtte eller som støtte etter en støtteordning. Ethvert tiltak truffet av Kommisjonen, eller

av en medlemsstat etter anmodning fra Kommissjonen, med hensyn til den ulovlige støtten avbryter foreldelsesfristen. Etter hvert avbrudd skal foreldelsesfristen begynne på nytt. Foreldelsesfristen skal være opphevet mens et vedtak gjort av Kommissjonen er gjenstand for forhandlinger ved De europeiske fællesskaps domstol.

3. Enhver støtte der foreldelsesfristen er utløpt skal anses som eksisterende støtte.

KAPITTEL IV

FRAMGANGSMÅTE VED URIKTIG BRUKT STØTTE

Artikkel 16

Uriktig brukt støtte

Med forbehold for artikkel 23 kan Kommissjonen ved et tilfelle av uriktig brukt støtte innlede framgangsmåten for formell granskning etter artikkel 4 nr. 4. Artikkel 6, 7, 9, 10, artikkel 11 nr. 1 samt artikkel 12, 13, 14 og 15 får tilsvarende anvendelse.

KAPITTEL V

FRAMGANGSMÅTE I FORBINDELSE MED EKSISTERENDE STØTTEORDNINGER

Artikkel 17

Samarbeid i henhold til traktatens artikkel 93 nr. 1

1. Kommissjonen skal av den berørte medlemsstat få alle opplysninger som er nødvendige for granskningen den foretar i samarbeid med medlemsstaten, av eksisterende støtteordninger i henhold til traktatens artikkel 93 nr. 1.

2. Dersom Kommissjonen anser at en eksisterende støtteordning ikke er eller ikke lenger er forenlig med det felles marked, skal den underrette den berørte medlemsstat om denne foreløpige konklusjon og oppfordre den til å framlegge sine merknader innen en frist på én måned. I visse behørig begrunnede tilfeller kan Kommissjonen forlenge denne fristen.

Artikkel 18

Forslag til hensiktsmessige tiltak

Dersom Kommissjonen i lys av de opplysninger medlemsstaten har framlagt i henhold til artikkel 17 kommer til den konklusjon at en eksisterende støtteordning ikke er eller ikke lenger er forenlig med det felles marked, skal den rette en henstilling til den berørte medlemsstat med forslag til

hensiktsmessige tiltak som kan treffes. Denne henstillingen kan blant annet inneholde forslag om å

- a) foreta grunnleggende endringer i støtteordningen, eller å
- b) innføre saksbehandlingskrav, eller å
- c) avvikle støtteordningen.

Artikkel 19

Rettsvirkninger av et forslag til hensiktsmessige tiltak

1. Dersom den berørte medlemsstat godtar de foreslåtte tiltak og underretter Kommissjonen om dette, skal Kommissjonen ta dette til etterretning og underrette medlemsstaten om det. Ved å godta tiltakene er medlemsstaten forpliktet til å gjennomføre de hensiktsmessige tiltakene.

2. Dersom den berørte medlemsstat ikke godtar de foreslåtte tiltakene og Kommissjonen fortsatt anser tiltakene som nødvendige etter å ha vurdert de argumenter medlemsstaten framlegger, skal Kommissjonen innlede framgangsmåten fastsatt i artikkel 4 nr. 4. Artikkel 6, 7 og 9 får tilsvarende anvendelse.

KAPITTEL VI

BERØRTE PARTER

Artikkel 20

De berørte parters rettigheter

1. Enhver berørt part kan framlegge merknader i henhold til artikkel 6 etter at Kommissjonen har gjort vedtak om å innlede framgangsmåten for formell granskning. Enhver berørt part som har framlagt slike merknader og enhver mottaker av individuell støtte skal motta en kopi av vedtaket Kommissjonen har gjort etter artikkel 7.

2. Enhver berørt part kan underrette Kommissjonen om påstått ulovlig støtte og påstått uriktig brukt støtte. Når Kommissjonen på grunnlag av opplysninger den er i besittelse av anser at det ikke er tilstrekkelig grunnlag for å uttale seg om saken, skal den underrette de berørte parter om dette. Når Kommissjonen gjør vedtak i en sak som gjelder innholdet i de framlagte opplysninger, skal den sende en kopi av dette vedtaket til den berørte part.

3. Enhver berørt part skal etter anmodning få en kopi av alle vedtak gjort i henhold til artikkel 4 og 7, artikkel 10 nr. 3 og artikkel 11.

KAPITTEL VII

KONTROLL

*Artikkel 21***Årlige rapporter**

1. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen årlige rapporter om alle eksisterende støtteordninger som ikke er underlagt en særlig rapporteringsplikt knyttet til et betinget vedtak gjort i henhold til artikkel 7 nr. 4.

2. Dersom en medlemsstat tross purring unnlater å framlegge en årlig rapport, kan Kommisjonen handle i samsvar med artikkel 18 med hensyn til den aktuelle støtteordning.

*Artikkel 22***Kontroll på stedet**

1. Dersom Kommisjonen er i alvorlig tvil om hvorvidt vedtak om ikke å gjøre innsigelse, positive vedtak eller betingede vedtak med hensyn til individuell støtte etterkommes, skal den berørte medlemsstat, etter å ha hatt anledning til å framlegge sine merknader, tillate Kommisjonen å foreta kontroller på stedet.

2. Ved kontroll av om det aktuelle vedtak er overholdt, skal Kommisjonens representanter som har fullmakt, ha myndighet til å:

- a) få adgang til alle lokaler og all grunn som tilhører det aktuelle foretak,
- b) be om muntlige forklaringer på stedet,
- c) kontrollere bøker og andre forretningsdokumenter og til å ta eller be om kopier.

Kommisjonen kan eventuelt bistås av uavhengige sakkyndige.

3. Kommisjonen skal i god tid underrette den berørte medlemsstat skriftlig om kontrollen på stedet og om identiteten til de representanter og sakkyndige som har fått fullmakt til å foreta den. Dersom medlemsstaten har behørig begrunnede innvendinger mot Kommisjonens valg av sakkyndige, skal de sakkyndige oppnevnes etter avtale med nevnte medlemsstat. Kommisjonens representanter og sakkyndige som har fått fullmakt til å foreta kontrollen på stedet, skal ved ankomsten framlegge en skriftlig fullmakt som angir gjenstanden for og formålet med kontrollen.

4. Representanter for medlemsstaten på hvis territorium kontrollen skal foretas, kan være til stede under kontrollen.

5. Kommisjonen skal gi medlemsstaten en kopi av enhver rapport som utarbeides på bakgrunn av kontrollen.

6. Dersom et foretak motsetter seg en kontroll pålagt ved et vedtak gjort av Kommisjonen i henhold til denne artikkel, skal den berørte medlemsstat yte representantene og de sakkyndige med fullmakt fra Kommisjonen den bistand som er nødvendig for at de skal kunne utføre sitt oppdrag. For dette formål skal medlemsstatene etter samråd med Kommisjonen treffe de nødvendige tiltak innen 18 måneder fra denne forordnings ikrafttredelse.

*Artikkel 23***Manglende etterkommelse av vedtak og dommer**

1. Dersom den berørte medlemsstat ikke etterkommer et betinget eller negativt vedtak, særlig i tilfeller som omhandlet i artikkel 14, kan Kommisjonen forelegge saken direkte for De europeiske fællesskaps domstol i samsvar med traktatens artikkel 93 nr. 2.

2. Dersom Kommisjonen anser at den berørte medlemsstat ikke har etterkommet en dom avsagt av De europeiske fællesskaps domstol, kan Kommisjonen forfølge saken i samsvar med traktatens artikkel 171.

KAPITTEL VIII

FELLES BESTEMMELSER

*Artikkel 24***Taushetsplikt**

Kommisjonen og medlemsstatene, deres tjenestemenn og andre ansatte, herunder uavhengige sakkyndige oppnevnt av Kommisjonen, skal ikke gi videre opplysninger underlagt taushetsplikt som de har innhentet i henhold til denne forordning.

*Artikkel 25***Vedtakens adressater**

Vedtak gjort i henhold til kapittel II, III, IV, V og VII skal rettes til den berørte medlemsstat. Kommisjonen skal uten opphold underrette den berørte medlemsstat om dem og gi den anledning til å angi hvilke opplysninger den anser for å være underlagt taushetsplikten.

*Artikkel 26***Offentliggjøring av vedtak**

1. Kommisjonen skal offentliggjøre en kortfattet melding om de vedtak den har gjort i henhold til artikkel 4 nr. 2 og 3 og artikkel 18 sammenholdt med artikkel 19 nr. 1 i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*. Av meldingen skal det framgå at det er mulig å få en kopi av vedtaket på det/de språk vedtaket ble gjort.
2. Kommisjonen skal offentliggjøre de vedtak den gjør i henhold til artikkel 4 nr. 4 på det/de språk vedtaket ble gjort, i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*. I de utgavene av EFT som offentliggjøres på andre språk enn den gyldige språkversjonen, skal den følges av et dekkende sammendrag på vedkommende utgaves språk.
3. Kommisjonen skal offentliggjøre de vedtak den gjør i henhold til artikkel 7 i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*.
4. I de tilfeller der artikkel 4 nr. 6 eller artikkel 8 nr. 2 får anvendelse, skal det offentliggjøres en kortfattet melding i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*.
5. Rådet kan enstemmig gjøre vedtak om å offentliggjøre de vedtak som er gjort i henhold til traktatens artikkel 93 nr. 2 tredje ledd i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*.

*Artikkel 27***Gjennomføringsbestemmelser**

Kommisjonen kan i samsvar med framgangsmåten fastsatt i artikkel 29 fastsette gjennomføringsbestemmelser om form, innhold og andre enkeltheter i meldingene, om form, innhold og andre enkeltheter i de årlige rapportene og om enkeltheter i forbindelse med frister og beregning av frister og med rentesatsen nevnt i artikkel 14 nr. 2.

Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utferdiget i Brussel, 22. mars 1999.

*Artikkel 28***Rådgivende komité for statsstøtte**

Det skal nedsettes en rådgivende komité for statsstøtte (heretter kalt «komiteen»). Den skal være sammensatt av representanter for medlemsstatene, med Kommisjonens representant som leder.

*Artikkel 29***Samråd med komiteen**

1. Kommisjonen skal rådføre seg med komiteen før den vedtar gjennomføringsbestemmelser i henhold til artikkel 27.
2. Samrådet med komiteen skal foregå under et møte sammenkalt av Kommisjonen. Utkast og dokumenter som skal granskes, skal være vedlagt innkallingen. Møtet skal finne sted tidligst to måneder etter at innkalling er sendt ut. Dette tidsrommet kan reduseres i hastetilfeller.
3. Kommisjonens representant skal framlegge for komiteen et utkast til tiltak som skal treffes. Komiteen skal uttale seg om utkastet innen en frist som lederen kan fastsette etter hvor mye saken haster, om nødvendig ved avstemning.
4. Uttalelsen skal protokollføres; i tillegg skal hver medlemsstat ha rett til å anmode om å få sitt standpunkt protokollført. Komiteen kan anbefale at denne uttalelsen offentliggjøres i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*.
5. Kommisjonen skal i størst mulig grad ta hensyn til komiteens uttalelse. Kommisjonen skal underrette komiteen om på hvilken måte den har tatt hensyn til uttalelsen.

*Artikkel 30***Ikrafttredelse**

Denne forordning trer i kraft den 20. dag etter at den er kunngjort i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*.

For Rådet

G. VERHEUGEN

Formann